

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry
toimisto@spal.fi

LAUSUNTO

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@gov.fi

ASIA

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry:n lausunto ohjeluonnoksesta pelastustoiminnan tehtävien fyysisistä toimintakykyvaatimuksista, **VN/34523/2025**.

LAUSUNTO

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry (jäljempänä ”SPAL”) kiittää mahdollisuudesta lausunnonantoon ja antaa asiassa seuraavan lausunnon:

SPAL on pyytänyt aktiivijäseniään kommentoimaan suunnitteluohjeen luonnosta. Tässä lausunnossa on huomioitu jäsenistön liitolle antamat palautteet osana SPALin lausumaa.

SPAL pitää ohjeluonnosta pääosin hyvänä. SPAL haluaa kommentoida muutamia ohjeluonnoksen kohtia, jotka esitetään seuraavassa sattumanvaraisessa järjestyksessä:

1. Ohjeluonnoksen sivulla 13 on todettu:

”Pelastustoiminnan tehtävät edellyttävät erikseen määriteltäviä fyysisistä toimintakykyä. Pelastustoimintaan osallistuvan henkilön tulee ilmoittaa alentuneesta toimintakyvystä tai terveydentilasta esihenkilölleen tai hänen sijaiselleen. Ilmoitus on tehtävä välittömästi havainnon tai tiedon saannin jälkeen. Henkilön tulee tiedostaa ja ymmärtää alentuneen toimintakyvyn ja terveydentilan vaikutus pelastustoiminnan tehtävissä. Vastuu työhön ryhtymisestä on aina myös henkilöllä itsellään.”

Asia on sinällään selvä. Pelastustoimintaan osallistuvalla on aina paras tieto omasta toimintakyvystään ja sen hetkisestä terveydentilasta.

Ohjeluonnos kaipaisi kuitenkin jonkin verran täydentämistä ja selventämistä. Esimerkiksi minkä tasoinen toimintakyvyn ehkä hetkellinen alentuminen edellyttää ilmoitusvelvollisuutta? Mitä tarkoittaa, että ilmoitus on tehtävä *välittömästi*? Miten pelastaja ymmärtää mahdolliset vastuusi asiat ilmoitusvelvollisuuden laiminlyöntitapauksissa ja mitä vastuu tässä tapauksessa ylipäättään tarkoittaa?

Jos kohtaa ei pystytä enää selventämään, tulee ministeriön varmistaa, että pelastuslaitokset antavat pelastajilleen riittävän koulutuksen ao. ohjeluonnoksen kohdasta.

2. SPALin jäseniltä tuli jonkin verran palautetta paloiesimiesten (ryhmänjohtajien/ruiskumestareiden) Fire-Fit-indeksin vaatimusravasta 3,0. Saadun palautteen mukaan paloiesimies osallistuu ainakin isojen kaupunkien alueilla vain harvoin savusukellustehtäviin ja muihin raskaisiin pelastus- tai raivaustehtäviin. Toki haja-asutusalueilla tilanne on varmasti toinen, ja näissä laitoksissa indeksivaatimus 3,0 voikin olla perusteltu.

Pelastuslaitoksille voitaisiinkin antaa itsenäinen oikeus päättää omalla alueellaan paloiesimiehiltä vaadittavasta indeksiarvosta.

Jonkin verran epäselvyyttä oli myös operatiiviselta päällystöltä vaadittavasta indeksitasosta. Tämä lienee ohjeluonnoksen mukaan olevan suositustaso 2,0.

3. Lopuksi SPAL haluaa kiinnittää huomion maastopalotehtävien indeksitasoihin. Maastopalotehtävät välittömän vaaran alueella edellyttävät Fire-Fit-indeksiä 3,0. Esimerkiksi laajat metsäpalot edellyttävät runsasta määrää pelastajia. Vakituksia pelastajia on harvoin saatavilla riittävää määrää, jolloin sopimuspalokuntalaisten osallistuminen sammutustöihin on kriittistä. Indeksitaso 3,0 voi kuitenkin rajata ulos suuren osan sopimuspalokuntalaisista, jolloin metsäpalojen saaminen hallintaan on huomattavasti haastavampaa.

Espoossa ja Seinäjoella 5.1.2026

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry

Pasi Jaakkola

SPALin edunvalvontajohtaja 31.12.2025 saakka

Jytyn pelastusalan neuvottelupäällikkö 1.1.2026 alkaen

045 854 1989, pasi.jaakkola@jytyliitto.fi

Jari Koivuluoma

SPALin puheenjohtaja

044 901 8465, jari.koivuluoma@spal.fi